

Tapahtumateollisuus ry:n kirjallinen asiantuntijalausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b ja 22 a §:n muuttamisesta (lausuntopyynnön diaarinumero: VN/24054/2023)

Tapahtumateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta arvonlisäverolain muuttamisesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Tapahtuma-alan suhdanne on kääntynyt

Tapahtumateollisuus ry näkee esityksen mm. musiikki-, kulttuuri-, messu-, liikunta- ja urheilulippujen arvonlisäveron korottamiseksi tapahtuma-alan kannalta äärimmäisen haitalliseksi ja kasvun kannalta tuhoisaksi. Tapahtumalippujen myynti on ollut nousujohteista ja ennätystahtista aina alkuvuoteen asti. On kuitenkin todettava, että euromääräinen ennätysmyynti peittää alleen sen, että tapahtumien tuotantokustannukset ovat nousseet hyvin voimakkaasti.

Keväällä 2024 on ollut nähtävissä suhdanteen muutos, ja nyttemmin taantuma on hiipinyt myös kuluttajatapahtumien kysyntään. Tapahtuma-ala on erityisen suhdanneherkkä ala ja niin kuluttaja- kuin yritysasiakkaiden ostovoiman vaihtelut heijastelevat suoraan alan myyntiin. Tällä hetkellä B2B-puolella kärsitään kysynnän hiipumisesta, joten alan työllisyys ja kasvu nojaa tavallista voimakkaammin kuluttajatapahtumien kysyntään. Esimerkiksi messutoimijat, joille taantumasta kärsivät B2B-tapahtumat ovat merkittävä osa liiketoimintaa, joutuvat erittäin ahtaalle, jos myös B2C-markkina hyytyy. Tätä taustaa vasten suunniteltu veronkorotus on alalle hyvin myrkyllinen.

Veronkorotus tulee vähentämään alan työllisyyttä ja aluetaloudellisia vaikutuksia

Tapahtumateollisuus ry:n teettämän talouspoliittisen selvityksen mukaan arvonlisäveron korotus vähentää toimialan päätoimisten työllisten määrää 425 - 680 henkilötyövuoden verran. Lisäksi korotus vähentää tilapäisen työvoiman tarvetta 3 700 - 6 000 työpaikan verran, mikä lisää vastaavasti työllisyyspalveluiden, työttömyysturvan ja muiden etuuksien aiheuttamia julkisia menoja.

Edellä mainituissa luvuissa ei ole huomioitu sitä, että tapahtumat jättävät hyvin merkittävän osan aluetaloudellisesta vaikutuksesta tapahtuman ulkopuolelle. Tapahtuma- ja matkailuanalytiikkayritys Salmi Platform on kerännyt vuoden 2023 tapahtumista 31 000 vastausta yhteensä 66 tapahtumasta. Datan perusteella yöpyvien

tapahtumakävijöiden käyttämä keskimääräinen raha on 113 euroa vuorokaudessa. Päiväkävijöiden vastaava keskimääräinen kulutus on 97 euroa (ks. ao. taulukko).

	Yöpyjät	Päiväkävijät
Keskimääräinen kulutus	113 € / vrk	97 € / vrk
Ravintoloiden osuus kulutuksesta	15,4 %	14,4 %
Ostosten osuus kulutuksesta	11,1 %	14,9 %
Polttoaineen ja julkisen liikenteen osuus kulutuksesta	14,6 %	21,2 %
Majoituksen osuus	36,6 %	-

Tapahtumien tuoma aluetaloudellinen vaikutus jakautui monien eri palveluiden ja tuotteiden kesken. Tapahtumakävijät tuovatkin merkittävän aluetaloudellisen vaikutuksen myös esimerkiksi horeca-aloille, liikennepalveluihin ja kaupan alalle.

31 000 vastanneesta tapahtumakävijästä 41 % oli paikallisia ja 59 % ulkopaikkakuntalaisia. Ulkopaikkakuntalaisista 57 % yöpyi tapahtuman aikana ja loput kävivät tapahtumassa päiväseltään. Keskimääräisen yöpymisen pituus oli 2,65 vuorokautta. Aineiston yöpymiset ovat keskimäärin selvästi pidempiä kuin majoitustilastosta saatava kaikkien majoittumisten keskimääräinen viipymä 1,9 vuorokautta. Veronkorotuksen aiheuttama tapahtumakäynnän väheneminen tulee toisin sanoen heijastumaan vastaavasti myös majoitus-, ravintola- ja kaupan alalle.

Kun samaan aikaan tapahtumakävijöiden käyttämien liikenne- ja majoituspalveluiden arvonlisävero nousee vastaavasti 10 % -> 14 %, on ilmeistä, että tapahtumalippujen kysyntä tulee veronkorotusten seurauksena vähenemään merkittävästi. Kun isot veronkorotukset osuvat yhtäaikaisesti samaan liike-ekosysteemiin kuuluviin palveluihin, aiheuttaa tämä Tapahtumateollisuus ry:n arvion mukaan työttömyyttä, koska myös rinnakkaiset toimialat, joille henkilö voisi työllistyä, kärsivät samoista veronkorotuksista.

Kustannusnousu vie jo alan yritykset ahtaalle

Tapahtumateollisuus ry pitää myös veronkorotusta suuruudeltaan rajuna. Yleisen arvonlisäverokannan korotusta 1,5 %-yksiköllä on pidetty isona talouspoliittisena liikkeenä. Tapahtumalippujen veronkorotus on tähän nähden lähes kolminkertainen. Tapahtumalippujen arvonlisäveron veronkanto lisääntyy huimat 40 % (14 %-yks. / 10 %-yks.), ja yleisen arvonlisäveron veronkanto vastaavasti 6 % (25,5 %-yks. / 24 %-yks.).

Tämän vuoksi veronkorotus on tapahtuma-alan näkökulmasta paitsi epäsuhtainen, myös kohtuuton.

Tapahtuma-ala on ollut koko kuluneen vuosikymmenen äärimmäisten mullistusten keskellä. Vuosina 2020-2022 alan toiminta oli pysähdyksissä, kun toimialalla toimivien perustuslaillista elinkeinonvapautta rajoitettiin historiallisella tavalla. Vuonna 2022 alkanut alan elpyminen johti työvoimapulaan, henkilöstön poikkeukselliseen kuormitukseen ja tuotantokustannusten huimaan nousuun. Kun yleinen inflaatio on ollut poikkeuksellisen suuri, on tapahtumien tuotantokustannukset nousseet vielä tätäkin huomattavasti kovemmin. Euroopan tasolla festivaalien tuotantokustannukset nousivat vuodesta 2022 vuoteen 2023 jopa 30 prosenttia. Jos vertailuvuodeksi otetaan 2019, on kustannusnousu ollut vielä selvästi hurjempi.

Kun samaan aikaan alalla on pyritty turvaamaan asiakkaiden paluu tapahtumien pariin koronatauon jälkeen, on kustannusnousu otettu vastaan alan kannattavuuden kustannuksella. Veronkorotus tulee viemään edellytykset maltillisilta hintojen korotuksilta, ja veronkorotus tulee arviomme mukaan siirtymään täysimääräisesti hintoihin. Samaan aikaan kustannuspaine vie tapahtuma-alan toimijoita ahtaalle. Käytännössä yhtälö on viemässä alan pois kasvu-uralta, jolle se koronan jälkeen hienosti palasi.

Tapahtumien mukana menetetään muutakin kuin euroja

Tapahtumissa on yhteiskunnallisesti kyse paljon muustakin kuin työllisyydestä ja talouskasvusta. Tapahtumat ovat alusta ihmisten keskinäiselle kohtaamiselle ja tuottavat ihmisille arjen yläpuolelle nostattavia elämyksiä. Tapahtumat rakentavat kaupunkikuvaa, yhteisöllisyyttä ja paikallisidentiteettiä.

Koska veronkorotus osuisi myös liikunta- ja urheilutapahtumiin, sillä tulisi olemaan negatiivinen vaikutus myös hallituksen tavoittelemiin liikunnallisuuden lisäämisen tavoitteisiin. Liikkumattomuuden vaikutukset ovat jo nykyisellään kauaskantoiset aina sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista maanpuolustuskyvyn heikkenemiseen. Urheilu rakentaa myös kansallisesti jaettuja kokemuksia, joiden vähenemisellä on heijastevaikutus kansallisyhpeyteen ja -yhteisöllisyyteen.

Kaiken edellä mainitun sosiaalisen hyvän perusta on kuitenkin taloudellisesti terveet tapahtumat, joiden hinta ei ylitä asiakkaiden kipurajaa. Veronkorotus vie lipunhintoja kohti tuota kipurajaa ja joillekin asiakkaille myös sen yli. Mikään kompensoiva toimi ei myöskään vaikuta yhtä tehokkaasti, markkinaehtoisesti ja oikeudenmukaisesti kuin alempi arvonlisäveron taso.

Alempi arvonlisäverotuksen taso, joka hallituksen esityksen mukaan näyttää huonosti kohdentuvalta verotuelta, on itse asiassa ihmisten preferenssejä kunnioittava eli

19.7.2024

markkinaehtoinen ja toimijoita keskenään oikeudenmukaisesti kohteleva tapa luoda työllisyyttä, kasvua ja tapahtumien positiivisia sosiaalisia ja yhteiskunnallisia ulkoisvaikutuksia. Siksi veronkorotuksen peruminen on tehokkain piristysruiske alan kysyntään ja tapahtumien elinvoimaisuuteen.

Tapahtumateollisuus ry on tapahtumaelinkeinon valtakunnallinen keskusjärjestö. Tapahtumateollisuus edustaa ammattimaisia tapahtumajärjestäjiä, tapahtumapaikkoja, tapahtumatekniikan ja -rakenteiden palveluita, tapahtumien lipunmyynti-, esiintyjä-, turvallisuus- ja cateringpalveluita, tapahtumamyymiä sekä muita tapahtumille suunnattuja palveluja, suunnittelua ja konsultointia.

www.tapahtumateollisuus.fi

Lisätietoja:

Sami Kerman p. 040 563 4655 / sami.kerman@tapahtumateollisuus.fi
toimitusjohtaja, Tapahtumateollisuus ry

Olli-Poika Parviainen p. 03 621 2900 / olli-poika.parviainen@tapahtumateollisuus.fi
hallituksen puheenjohtaja, Tapahtumateollisuus ry

Kalle Marttinen p. 040 823 5273 / kalle.marttinen@tapahtumateollisuus.fi
hallituksen varapuheenjohtaja, Tapahtumateollisuus ry